

КОНТРОЛЬНИЙ ТЕСТ Варіант I

Завдання 1 -8 мають по 4 варіанти відповіді, серед яких лише один правильний.

1. Виділене слово вжито в переносному значенні в реченні

А Коли в людини є *народ*, тоді вона уже людина.

Б Для того щоб стати *щасливим*, треба мріяти завжди.

В Зажурився *сивий* сад осінній у переддень снігів і холодів.

Г Якщо хочеш *жити* для себе, живи для інших.

2. Синоніми вжито в реченні

А Луки, води, баговиння вільний голос подають.

Б Щедрують люди щедрою любов'ю.

В Швидко весни одцвітають, хутко літні дні спливають, скоро вже й зима.

Г А це зерно в золотому колоску на стеблині золоченій гойдається.

3. Діалектизми вжито в реченні

А Любіть красу своєї мови, звучання слів і запах слів: це квітка ніжна і чудова коханих батьківських степів.

Б Дощ пройшов шовковою ходою і лишив на місті краплі сліз.

В Тепер Іван був уже легінь, стрункий і міцний, як смерічка, мастив кучері маслом, носив широкий черес і пишну кресаню.

Г Місяць був ясний, блискучий, як золотий турецький ятаган.

4. Фразеологічний зворот, ужитий у реченні *Сказано по струні ходити - і ходи*, виконує синтаксичну роль

А підмета

Б додатка

В обставини

Г присудка

5. Означення, що стоїть перед означуванним словом, не потрібно відокремлювати в реченні (розділові знаки випущено)

А Оточені палубною дітворою ми даємо вільно себе розглядати.

Б Здивований він переcheкав не рухаючись з місця.

В Перемішаний з дощем сніг усе сипався й сипався із сірого неба.

Г Зволожена нічною прохолодою пахла травами наддніпрянська земля.

Прочитайте текст і виконайте завдання 6-8.

(1) Недаремно кажуть, що люди - ніби дзеркало. (2) Усміхайся - і світ повертатиме тобі усмішку. (3) Якщо ж хмуритимешся до людей - вони хмуритимуться до тебе. (4) Це

одна з мудростей, яка має велике значення у спілкуванні з людьми. (5) Усмішка - це найдієвіша зброя, за допомогою якої найлегше проникнути крізь панцир інших "я". (6) Якщо досі ви не користувалися цим засобом, спробуйте провести такий дослід. (7) Усміхайтесь до кожного, з ким маєте намір установити контакти і ви переконаєтесь, що усмішка налаштовує розмову на зовсім інший лад.

6. Складносурядним є речення

А 1-ше

Б 2-ге

В 3-тє

Г 4-те

7. Орфографічну помилку допущено у слові

А недаремно

Б найдієвіша

В панцир

Г хмуритимешся

8. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А 4-му

Б 5-му

В 6-му

Г 7-му

Завдання 9-26 мають по 5 варіантів відповіді, серед яких лише один правильний.

9. Усі приголосні дзвінки в усіх словах рядка

А мох, берег, дім, словник

Б мороз, гора, джерело, рівний

В ворог, з'їзд, материк, нужда

Г бики, долина, пісня, винахід

Г працювати, улітку, зірка, день

10. Під час вимови відбувається уподібнення приголосних у всіх словах рядка

А кузня, приклад, група, безпечний

Б пісня, сумління, дошка, злидні

В дівчинці, обличчя, голос, придбати

Г вогко, боротьба, берешся, мудрість

Г легко, зсунути, лічба, користуватися

11. Форми ступенів порівняння прикметників правильно утворено в рядку

А найбільш глибокий, вигідніший, якнайдовший

Б самий традиційний, найбільш відповідальний, вищий

В тонший, найменш точніший, більш кращий

Г розумніший, самий найдовший, щонайвищий

Г більш високий, менш доступніший, менш зрячий

12. Усі прикметники мають форму жіночого роду в рядку

А червон(а/ий) туш, нов(а/ий) фланель, широк(а/ий) степ

Б довг(а/ий) путь, давн(я/ій) накип, блакитн(а/ий) даль

В красив(а/ий) в'язь, важк(а/ий) бан-дероль, давн(я/ій) обитель

Г яскрав(а/ий) заполич, прозор(а/ий) тюль, сильн(а/ий) повінь

Ґ свіж(а/ий) гуаш, тяжк(а/ий) кір, сонячн(а/ий) купіль

13. Допущено помилки в узгодженні числівника з іменником у рядку

А чотири грами, сто сорок дев'ять кілометрів

Б вісім кілограми, двадцять сім студенти

В двісті один квадратний метр, двадцять дев'ять градусів

Г сто відсотків, п'ять сьомих вартості

Ґ тридцять вісім сантиметрів, три квадрати

14. Складену форму майбутнього часу можна утворити від усіх інфінітивів рядка

А збудувати, набігатися, оббігати, надломити

Б будувати, бігати, працювати, дарувати

В перев'язати, вирубати, в'язати, одягатися

Г хвилюватися, ходити, виходити, нагріти

Ґ зневажати, любити, прочитати, відшуміти

15. Усі дієприкметники з часткою не потрібно писати окремо в рядку

А не/зарослі чагарником береги, не/затоплене містечко, ніким не/торкана роса

Б не/почорнілий з часом паркан, ще не/скошена пшениця, не/просохла земля

В не/виконане учнем завдання, не/завершена книжка, не/підбілена верба

Г нічим не/захищений порт, ще не/забута образа не/намальована художником картина

Ґ не/завершена робота, не/прив'язаний звечора човен, не/розсідланий кінь

16. Усі прислівники утворено від іменників у рядку

А уночі, востаннє, втрюх

Б занизько, замолоду, гірко

В навесні, внічю, темно

Г довіку, вгору, вволю

Ґ змалку, щодоби, знадвору

17. Прийменник у потрібно вжити в реченні

А Наше слово ... період Київської Русі сягнуло державного творення.

Б Найбільше зберігаються рослини ... заповідниках, де не порушується біоценоз.

В Вулик з вузьковисокою рамкою широко використовується ... поліській і лісостеповій зонах.

Г Запуск першого ... світі штучного супутника Землі знаменував початок космічної ери.

Ґ Усе, що маємо, завойоване... боріннях духу й сумління.

18. Виділене слово є сполучником, і його потрібно писати разом у реченні

А *Що/б* не робив і *як/би* не блукав, - завжди мети доходить Ярослав.

Б *За/те* ми й цінуємо один одного, що про одну і ту ж річ мислимо неоднаково.

В Майстер говорив неголосно, *про/те* всі чули кожне його слово.

Г Ніхто не скаже нам так, *як/би* ти хотів.

Ґ Не *за/те* кобилу б'ють, що сіра, а *за/те*, що воза побила.

19. Складений іменний присудок ужито в реченні

А На початку благодатного літа річки стають тихі й прозорі.

Б Радісно затремтіло моє серце.

В Голос Михайла Драгоманова не стихає над Україною і світом.

Г Усе повинно підкорятися зусиллям розуму.

Ґ Під ноги білому коневі стелилася висока трава.

20. Літеру **и** треба писати в усіх словах іншомовного походження в рядку

А критерій, д.летант, д..алектика

Б марц..пан, код...фікатор, пр...оритет

В нейтр..но, д..версія, прес..нг

Г д...станційний, ідент...фікація, конф...денційний

Ґ категор...чний, нум..здат, лог...стика

21. Усі слова треба писати через дефіс у рядку

А коли/не/коли, вряди/годи, раз/у/раз

Б пліч/о/пліч, день/у/день, більш/менш

В з/поза, взагалі/то, як/от

Г ні/ким, будь/коли, неначе/б/то

Ґ з/поміж, усе/таки, поки/що

22. Апостроф треба писати в усіх словах рядка

А в.юн, подвір..я, Солов.йов

Б без..язикий, дит..ясла, пів..юрби

В Св..ятослав, заявитися, від..ємний

Г різьб..яр, полум..я, роз..єднаний

Г заполяр..я, дзв..якнути, з..юрмитися

23. Усі слова треба писати разом у рядку

А суспільно/політичний, західно/німецький, тридцяти /тисячний

Б тьмяно/зелений, агро/фірма, високо/поважний

В всюди/хід, південно/український, відео/техпіка

Г криго/лам, легко/атлетичний, південно /західний

Г перекоти/поле, суспільно/корисний, жовто/гарячий

24. З великої літери треба писати обидва слова

А (У/у)горська (Р/р)еспубліка

Б (Мм)узей (А/а)рхітектури

В (Д/д)шпровський (Р/р)айон

Г (М/м)іністерство (О/о)боронн

Г (Д/д)ень (У/у)чителя

25. Правильну вимову відображає фонетичний запис слів рядка

А [кв'іц':і], [гладáч]

Б [йáси^ен], [че^нкán':а]

В [л'он], [обхóжу]

Г [ж'інка], [м'ідь]

Г [не^нзабу́тка], [ко^улишцу́:а]

26. Перед сполучником і кому не потрібно ставити між частинами складносурядного речення (розділові знаки випущено)

А Отаман перехрестився і всі козаки по скидали шапки й почали хреститися.

Б Перша друкована книжка в Україні з'явиться майже через півтисячоліття і надрукує її славетний Іван Федоров.

В Відсунулися засуви і важкі ворота відчинилися навстіж.

Г У високім небі зійшла вечірня зоря і місяць сповістив свої права в земному володінні.

Г Старий більше не говорив нічого і люди більше нічого не питали.

Завдання 27-32 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою. Кожну букву можна використати тільки раз.

27. Доберіть до фразеологізмів з лівої колонки синонімічні з правої колонки.

Фразеологізми

Синоніми

1.переходити межу А брати на решето

2.намилити шию Б всипати по перше число

3.перемивати кіс- В точити брехні

точки Г дивитися на кого-

4.теревені правити небудь вороже

Г передавати куті

меду

28. Установіть відповідність між виділеними в реченнях другорядними членами й видами їх.

Види

Речення

другорядних членів

1.узгоджене означення

2.неузгоджене означення

3.прямий додаток

4.непрямий додаток

А Весняні води ще не зійшли.

Б Той, хто принижує і зневажає чужу душу, так само кат.

В Поруч з обробкою хутра в Україні вже з давніх-давен люди вміли виробляти тканини з льону.

Г Про українське сукно вже в середині XIX століття добре відзиваються чужинці.

Г Уперше по весні білоголова Шевченкова родина розташувалася вечеряти під яблунею надворі.

29. Установіть відповідність між односкладними реченнями й видами їх.

Види речень

Речення

1.означено-особове

2.неозначено-особове

3.узагальнено-особове

4.безособове

А Не по дружбі, а по службі пізнавай людину.

Б Що там думають на тій землі?.

В Було тепло й тихо.

Г Любив, їдучи на возі з лугу, дивитися на зоряне небо.

Г Сідаю до столу коло вікна і, не засвічуючи світла, пишу пісню.

30. Установіть відповідність між реченнями й видами відокремлених членів, ужитих у них.

Відокремлені члени

1. означення
2. прикладка
3. додаток
4. обставина

Речення

- А** Для Хмельницького найімовірнішими кандидатурами на роль протектора України виступати два правителі - московський цар і турецький султан.
- Б** Обраний гетьманом Війська Запорозького, Богдан Хмельницький піднімає козацьке повстання.
- В** Спочатку майбутній композитор навчався в гімназії, згодом - в училищі.
- Г** Поставивши перед собою настільки грандіозне завдання, гетьман був змушений шукати надійних і потужних союзників.
- Г** Окрім уміло організованих наступальних операцій, Конашевич-Сагайдачний багато уваги приділяв оборонній тактиці.

31. Установіть відповідність між складними реченнями й видами їх.

Види речень

1. складносурядне
2. складнопідрядне
3. безсполучникове складне
4. складне речення з різними видами зв'язку

Речення

- А** Кожна людина збирає останки сили, щоб не впасти.
- Б** Улітку червоніють вишні, восени здригається лист, узимку намерзає сніг, а весною з він нанизується склянкою сліз.
- В** Повітря ніби пом'якшало, почав падати рясний, пухнастий сніг.
- Г** Видима істина більше, ніж почута, проникає в душі людей.

Г Мінялися нещодавні обриси, і все ставало майже рухомим.

32. Установіть відповідність між складнопідрядними реченнями й видами вжитих у них підрядних частин.

Види підрядних частин

1. означальне
2. займенниково означальне
3. з'ясувальне
4. обставинне

Речення

- А** Учені кажуть, що пісень у нас понад триста тисяч.
- Б** Вишивка - це вид мистецтва, що виник давно.
- В** Гарячою зеленою барвою горить на сонці ячмінь, широко стелиться килим ясно-зеленого вівса.
- Г** Після того закінчувалися жнива женчики плели вінок із колосся.
- Г** Хто хоч раз бував у Карпатах, той на все життя за пам'ятає стрімкі скелі й глибокі ущелини.

Прочитайте уважно текст і виконайте завдання 33-40.

Розповідь про діда

Центр життя завжди там, де перебуває людина, яка відчуває себе такою, що творить і створює життя, яка впливає своєю постаттю, думками, вчинками на свідомість і культуру навколишніх, яка сама стає одним з духовних носіїв цінностей сучасності. Центр життя може бути у столичному місті, невеличкому селищі, неосяжному мегаполісі, невідомому й непомітному поселенні. Центри життя формуються там, де їх створюють сильні особистості.

Один з таких центрів у 50-60-ті рр. XX ст. розташовувався на березі Дніпро-Бузького лиману, у старовинному селі з гордою назвою Станіслав, де протягом багатьох століть мешкали рибалки й землероби. Славу на теренах України принесла Станіславу, колишньому містечку, середня школа, яку очолював Кость Йосипович Голобородько - письменник людських душ. Кость Йосипович охопив своєю долею більшу частину XX ст. і пройшов з його випробуваннями свій шлях. За його життя відбулося дві світові війни, чотири революції, три голодомори, безліч реформ і державно-

суспільних акцій. Він був сучасником Михайла Грушевського й Володимира Винниченка, Миколи Хвильового й Олександра Олеся, Олеся Гончара й Василя Симоненка.

Народився Костянтин Йосипович, Голобородько 23 листопада 1899 р. в селі Новотягинка Херсонської губернії в сім'ї хлібороба. Змалку виявив інтерес до знань, оволодіння якими стало основою його майбутніх успіхів. Від перших, свідомих років до останніх, уже будучи відомою в Таврійському краї людиною, він цілеспрямовано працював над собою. Жити для нього означало знати. Він любив нагадувати, що коли припиняється процес пізнання, то людина втрачає себе, знецінює свою сутність.

Спочатку він навчався в Новотягинській церковно-приходській школі. За добрі знання і здібності, виявлені в навчанні, на кошти земства його було відряджено до Станіслава, де він 1914 р. закінчив двокласне училище. Прийшла черга вчительської семінарії, що в Херсоні. Здобував освіту Кость Йосипович ґрунтовно, з насолодою й реалістичними мріями про вчительську справу. Бути педагогом значило для нього не тільки вчити інших, а передусім навчатися самому. Він часто повторював: учитель - той, хто сам уміє вчитися.

На педагогічну путь К.Голобородько ступив у 1921 р. після завершення вчительської семінарії. Десять років учителював у Новотягинці, навчаючи дітей своїх односельців. Черговий етап у його педагогічному поступі розпочався 1930 р., коли він назавжди переїхав до Станіслава. У довоєнний час спочатку працював учителем, а потім завучем Станіславської середньої школи. Там у 30-ті рр. почав систематично писати, опановуючи журналістські форми й регулярно виступаючи з ними на сторінках обласної газети "Наддніпрянська правда". Мій дід був переконаний, що для формування особистості педагога дуже важливо писати - те, що йде від серця, від душі: нотатки, роздуми, нариси, етюди.

Мене вражала дідова бібліотека. Вона розміщувалась у кількох кімнатах, на багатьох полицях і книжкових шафах. Це була Бібліотека з великої літери. У свої приїзди до Станіслава я багато годин проводив у ній. Там можна було знайти, здається, усе - українську класику XIX і XX ст., зарубіжну літературу. Окремі місця займали передплатні видання. Бібліотека мала непересічну ауру. Я міг днями сидіти в залі - центральній кімнаті дідової бібліотеки, читаючи з такою насолодою, з

якою люди п'ють каву, дивляться телевізор, відпочивають від важкого тижня. Книжка була для Костя Йосиповича квінтесенцією мудрості, продовженням роботи над собою. І це відчували всі, хто його знав.

К.Голобородько не раз висловлював думку: людина народжується для того, щоб перемагати - обставини, долю, негаразди. Людей із психологією переможців - тих, хто може брати життєві висоти, досягати поставленої мети, стверджувати своє право на соціальну вагу, максимально висловлювати себе в різних формах працевиявлення, - Кость Йосипович виховав чимало.

Напружена вчительська робота супроводилася художньою діяльністю Костя Голобородька (так він підписував свої твори). Біографічний, педагогічний, аналітичний досвід у межах майже століття - таким був закономірний матеріал для його літературної творчості.

Основна тема, що цікавила майстра, - школа життя. Його персонажі, як правило, динамічні, вони долають внутрішні бар'єри, відкривають себе.

Кость Йосипович помер на 74-му році життя. Це сталося в мене на очах, у Станіславі. Він був людиною, педагогом і письменником Таврії. І це відчувалося в усьому, що він зробив і залишив після себе. Він був особистістю, яка щоденно і цілевіддано змінювала світ на краще (*За Я.Голобородьком*).

Завдання 33-40 мають по 4 варіанти відповіді, серед яких лише один правильний.

33. Стиль мовлення прочитаного тексту

- А** художній
- Б** розмовно-побутовий
- В** публіцистичний
- Г** науковий

34. Заголовок прочитаного тексту виражає

- А** основну думку
- Б** тему
- В** проблематику
- Г** тему й основну думку

35. Основну думку тексту виражено в реченні

- А** Учитель той, хто сам уміє вчитися.
- Б** Людина народжується для того, щоб перемагати - обставини, долю, негаразди.
- В** Для формування особистості педагога дуже важливо писати - те, що йде від серця, від душі.
- Г** Напружена вчительська робота супроводилася художньою діяльністю.

36.Паралельний тип зв'язку речень властивий уривку

- А** Мене вражала дідова бібліотека. Вона розміщувалась у кількох кімнатах, на багатьох поличках і книжкових шафах.
- Б** Основна тема, що цікавила майстра, - школа життя. Його персонажі, як правило, динамічні, вони долають внутрішні бар'єри, відкривають себе.
- В** Він був людиною, педагогом і письменником Таврії. І це відчувалося в усьому, що він зробив і залишив після себе.
- Г** Центр життя може бути у столичному місті, невеличкому селищі, неосяжному мегаполісі, невідомому й непомітному поселенні. Центри життя формуються там, де їх створюють сильні особистості.

37.Основна тема літературної творчості

К.Голобородька - це

- А** природа рідного краю
- Б** школа життя
- В** світова війна
- Г** історія рідного краю

38.Жанри журналістики, характерні для творчості К.Голобородька, зазначено в рядку

- А** репортажі, нотатки, статті, листи
- Б** інтерв'ю, етюди, спогади, фейлетони
- В** есе, памфлети, статті, роздуми
- Г** нотатки, роздуми, етюди, нариси

39.Метафору вжито в реченні

- А** Центр життя може бути у столичному місті, невеличкому селищі, неосяжному мегаполісі, невідомому й непомітному поселенні.
- Б** ...Тих, хто може брати життєві висоти, досягати поставленої мети, стверджувати своє право на соціальну вагу, - Кость Йосипович виховав чимало.
- В** Біографічний, педагогічний, аналітичний досвід у межах майже століття таким був закономірний матеріал для його літературної творчості.
- Г** Від перших, свідомих років до останніх, уже будучи відомою в Таврійському краї людиною, він цілеспрямовано працював над собою.

40.У реченні *Книжка була для Костя Йосиповича квінтесенцією мудрості, продовженням роботи над собою* виділене слово можна замінити синонімом

- А** значення
- Б** єство
- В** сенс
- Г** толк